

Monica Ali

v kuchyni

FLEET

Monica Ali

V kuchyni

Monica Ali

v kuchyni

Copyright © 2009 by Monica Ali
Translation © Alexandr Neuman, 2013

ISBN 978-80-87497-42-5
ISBN 978-80-7473-061-0 (PDF)

Tento román je fiktivní dílo. Všechny postavy, jména míst a popisy událostí jsou výtvozem autorčiny představivosti a jakákoli podobnost se skutečnými osobami či místy je čistě náhodná.

Pro Kim

Kapitola první

Když se ohlédl do minulosti, věděl, že smrt toho Ukrajince byla okamžikem, kdy se to všechno začalo rozpadat. Nemohl říct, že by to byla základní příčina všeho, co se stalo. Dokonce to nebyla ani jedna z mnoha. To, co následovalo, se zdálo být nevyhnutelné i naprosto nahodilé zároveň. Byl schopen ty události seřadit tak, jak šly za sebou, a to ho naplňovalo jistým klidem, ale zároveň mu došlo, že je to vlastně jen příběh. Příběh, který je možno vyprávět. A příběhům, jak známo, není radno věřit. Ať tak nebo tak, všechno to začalo dnem, kdy zemřel ten Ukrajinec. A pokud v životě existuje něco jako bod zlomu, hned následujícího dne nabral ten jeho bláznivé obrátky.

Toho pozdně říjnového rána měli Gabriel a manažer restaurace Gleeson svou pravidelnou schůzku. Gleeson, jak se zdálo, postrádal svůj obvyklý úlisný profesionální šarm.

„Je ti jasný, že to je jen a jen tvoje věc?“ ptal se. „Chápeš to, že jo?“

Bylo to poprvé, co jej Gabe viděl vyvedeného z rovnováhy. A noční zřízenec Gabeova „věc“ bezpochyby byl. Proč tedy Gleeson vypadal tak ustaraně? V tomhle

kšeftu je lepší držet jazyk za zuby, dokud si člověk nemůže být dokonale jistý. Gabe poklepal na hrdlo křišťálové vázy, která stála na stole mezi nimi. „Plastový kytky,“ řekl, „patří do fast foodu nebo do krematoria.“

Gleeson se poškrabal ve vlasech a zběžně prozkoumal své nehty.

„Tak jo, nebo ne, Gabrieli? Jo, nebo ne?“ Měl bleděmodré oči, které právě prozrazovaly značnou nervozitu. Jeho vlasy dělila přísná pěšinka a byly učešány s tak dokonalou pečlivostí, jako by na tom závisela celá jeho předstíraná počestnost.

Gabe se rozhlédl po prázdné restauraci. Jeho pohled přelétl přes růžově zbarvené ubrusy, kožená opěradla židlí, stříbro, jež se tu a tam třpytilo ve zbytcích podzimního slunce, přes lustr, ošklivý jako stará šlechtická ověšená šperky, naleštěný dubový bar, který byl, bez jediného loktu, co by se o něj opíral, příliš tmavý a nakažený samotou, aby se na něj člověk vydržel dívat dlouho. Za těchto okolností, rozhodl se Gabe, bude moudré nepřiznat nic. „Asi před třemi měsíci tu byla taková konference s banketem. Souhlasil jsi tenkrát, že tu už nikdy nebudou plastové květiny.“

„Jsou z hedvábí,“ snažil se oponovat Gleeson. „Z hedvábí, pěkně prosím. V mé restauraci nikdy nebyly plastové květiny.“

„Teď si vzpomínám,“ poznamenal Gabe, „ještě na další věci...“

„Gabrieli,“ Gleeson sepjál prsty. „Jsi zvyklý říkat věci na rovinu. Já taky. Přestaňme chodit kolem horké kaše.“ Naklonil hlavu na stranu a cedil slova skrze úsměv. Tak vítal hosty přicházející na večeři, s úslužně sepjatýma rukama a hlavou nakloněnou ke straně. „Mrtvé tělo *tady u nás*. Myslím, že teď není čas na diskuse o slánkách.“ Jeho tón byl úlisný i pohrdavý zároveň. Byl to tón, kterým oslovoval ty, kdo přicházeli na jídlo

před návštěvou divadla, turisty a každého, kdo se – tak snadno rozpoznatelný podle způsobu, jímž se rozhlíží – chystá ušetřit.

„Propánaboha, Stanley. Odesli ho pryč.“

„Opravdu?“ řekl Gleeson. „Fakt? Odesli ho pryč? Fajn. Tak tím se vše řeší. A já tady hloupě plýtvám tvým časem.“ Vstal. „Něco ti řeknu, šéfe... poslechni...“ Zíral na Gabea a pak potřásl hlavou. „Do prdele.“ Upravil si manžetové knoflíčky a odpochodoval. Mumlal si něco pro sebe a povlával při tom jako kočičí ocas.

Gabe šel do své kanceláře a vytáhl složku s nadpisem Bankety. Chvilí listoval papíry, až našel, co hledal. Uvedení výrobku firmy Sirovsky na trh. Pod titulkem ‚Menu‘ stálo Ooninou rukou ‚Chuťovky: jarní závitky, uzený losos, slaný koláč, pyré z avokáda, vol-au-vents (garnáti), šlehaná čokoládová pěna‘. Její rukopis byl bláznivě dětinský. Když jste se na něj dívali, museli jste si představovat, jak přitom cumlá konec tužky. Gabe přeškrtl seznam tlustou černou čarou. Zkontroloval rozpočet na osobu a stav personálu a prošel komentáře. ‚Tahle akce by měla být ukázková.‘ Panu Maddoxovi na tom zjevně záleží. Ukázková. Co to znamená? Kaviár a lanýžový olej? Gabe si povzdychl. Ať to znamenalo cokoli, rozhodně ne slaný koláč a garnátové vol-au-vents.

Kancelář byla sádrokartonová kostka v rohu kuchyně se změní klimatizačních rour pod stropem a oknem přehlížejícím celé bitevní pole. Kromě Gabeova stolu a židle, skříně na dokumenty a stojanu pro tiskárnu se tam vešla už jen jediná plastová židle vmáčkнутá mezi stůl a dveře. Když byl příliš zaměstnán pořádáním formulářů či sestavováním časového plánu, nechával Gabe telefon zvonit, dokud nepípnul a nepřehrál zprávu. *Dovolali jste se do kanceláře Gabriela Lightfoota, šéfkuchaře*

hotelu Imperial v Londýně. Zanechte prosím po pípnutí své jméno a telefonní číslo a on vám zavolá, jakmile to bude možné. Kdybyste ten vzkaz slyšeli, řekli byste, že tahle kancelář je někde úplně jinde a on je někdo úplně jiný.

Když zvedl hlavu, uviděl Sulejmana, jak soustředěně pracuje na svém místě, krájí šalotky a jistým pohybem širokého nože je sesypává do plastové nádoby. Za ním procházel Viktor, nesoucí ze skladu bagetu. Postavil se za Sulejmana, sevřel bagetu svými stehny, uchopil Sulejmana za ramena a zapíchl mu bagetu do zadnice. V každé kuchyni musí být alespoň jeden. Nějaký šasek. Sulejman odložil nůž, chytil bagetu a pokusil se ji narvat Viktorovi do krku.

Dokonce i včera, poté co Benny odešel do suterénu podívat se po nějakém jedu na krysy a vrátil se s tou zprávou, poté co Gabe Juriho viděl na vlastní oči, poté co přijela policie, poté co pan Maddox přišel k nim dolů osobně jim oznámit, že restaurace bude zavřená, a říct jim, jaké má kdo ten den úkoly a povinnosti; dokonce i po tom všem musel Viktor šaškovat. Přikradl se ke Gabeovi, usmíval se a mrkal, školácké tváře pokryté ruměncem, jako by smrt byla jen malým a vítaným vytržením, jako nahlédnutí do plného výstřihu nebo záblesk stehna nad okrajem punčochy. Viktor se zahihňal a pokřižoval se. „Řekl bych, že tam čekal na svou holku. Vy ne, šéfe? Co myslíte?“

První, co Gabe udělal, samozřejmě bylo, že zavolal generálnímu řediteli. Namísto toho mu ale spojili jeho zástupce. Pan James trval na tom, že to musí vidět na vlastní oči. Dorazil zaštitěn diářem, který držel na prsou. Zmizel v podzemí a Gabea napadlo, že takhle to asi půjde donekonečna. Kolik lidí se musí kouknout na mrtvolu, aby se to stalo všeobecně uznávanou skutečností? Nikdo neříkal, že tam dole ve sklepech

leží lochnesská příšera. Gabe se usmál sám pro sebe. V následujícím okamžiku ho ale polil studený pot. Co když Juri nebyl mrtvý? Benny mu sice řekl s klidnou a nezpochybnitelnou jistotou, že je Juri po smrti. Ale co když byl pořád naživu? Jeho hlava plavala v kaluži krve a nevypadal živý, jak tam ležel s promodralýma nohama a hrudníkem. Kdo by ale neprochladl, leže nahý a krvácející na ledové sklepní podlaze? Gabe mu měl zkontrolovat tep, měl mu dát něco měkkého pod hlavu, minimálně měl alespoň zavolat záchranku. *Měl jsem ti zavolat doktora, Juri, ne pana Jamese s jeho podělaným plnicím perem Montblanc a koženým manažerským diárem.*

Ředitelův zástupce si dával na čas. Gabe čekal v kuchyni se svými kuchaři. Mladí pomocní kuchaři se shromáždili kolem nádoby na odpad, přetékaající odřezky a slupkami. Kousali se nervózně do rtů, škrábali se na nose nebo se věnovali svým uhrům. Damian, nejmladší z nich, neklidný sedmnáctiletý kluk, zamyšleně přejížděl rukou po odpadcích, jako by zamýšlel skočit do nich po hlavě a skrýt tak své nebohé tělo v hnijící hromadě. Postav se tomu, blesklo Gabrielovi hlavou. Jindy by to řekl nahlas. Uvědomil si, že Damian je jediný další Angličan pracující v kuchyni. *Nepoddávej se tomu, chlapče.* Byla to zvláštní myšlenka. Jako by slyšel svého otce. Gabriel se díval na Damiana tak dlouho, dokud se mladík nepodíval na něj. Gabe se usmál a přikývnul, aby alespoň trochu pomohl napřímit ty sedmnáctileté kosti měkké jako guma. Chlapec se začal prohrabávat obsahem nádoby a levé oko mu rozkmital tik. Pane Bože, pomyslel si Gabe a odkráčel kolem přípravný omáček, aby ztratil hocha z dohledu.

Kuchaři téhle směny – Benny, Sulejman a Viktor – se seřadili u kuchyňské linky s rukama založenýma na prsou, jako by byli účastníky divoké stávký. Za nimi

stále pracoval Ivan. Vařil jehněčí kýty a připravoval je tak k pozdějšímu dušení. Ivan byl mistr v grilování. Jeho pracovní místo v čele kuchyně nedaleko průchodu tvořila obří ocelová příšera s grilem na dřevěné uhlí se třemi hořáky, čtyřmi plotnami na ohřívání a dvěma na vaření. Všechny jely naplno. Kolem čela měl uvázaný šátek, který zachytil alespoň nějaký, ale rozhodně ne veškerý jeho pot. Vždycky se pyšnil množstvím krve, které dokázal ze svých prstů utřít do zástěry. Pracoval na dělené směny, obědy a večere šest dní v týdnu, a kromě party, která přicházela v pět ráno grilovat párky a smažit vejce pro snídaňový bufet, nesměl do Ivanova hájemství vstoupit nikdo. Gabriel své kuchaře rád v jednotlivých činnostech prostřídával. Jeden měsíc dělal předkrmy a dezerty Benny, další Sulejman. Ivan byl ale nesmlouvavý. „Nikdo jiný neumí steaky tak jako já, šéfe. Nenechávejte mě krájet zeleninu pro králíky.“ Měl deformovaný ušní boltec, ostré slovanské lící kosti a ještě ostřejší přízvuk; souhlásky mu chřestily jak hrst drobných. Gabe se už dříve rozhodl jej přeradit, ale ještě na to nedošlo.

Gabriela se zmocnil náhlý neklid. Poodešel ke dvěřím do suterénu, zpomalil a nakonec zastavil u chladičího boxu s nealko nápoji a mléčnými dezerty. Pokud Juri opravdu ještě nebyl mrtvý, zástupce ředitele mu poskytne první pomoc a bude se ho vyptávat. Udělá všechny ty věci, které měl udělat Gabriel, než odejde nahoru a nahlásí panu Maddoxovi, co všechno Gabe opomněl. Ten teď byl zcela ochromen svým manažerským selháním. Nebyl tu proto, že by chtěl, šlo mu o to ukázat, co všechno dokáže. Ukažte nám, řekli potenciální sponzoři jeho vlastní restaurace, že umíte řídit takhle velkou kuchyni, a my vám poskytneme finance; pracujte tam rok a dejte to tam do pořádku. Což jim samozřejmě slíbil. Udělal by to každý v tomhle poděla-

nym byznysu. Co by teď ale řekl Maddoxovi? Jak by to vysvětlil? Něco jiného by bylo nahlásit, že chybí půlka lososa, pravděpodobně ukradená, a pak ji najít v nesprávném skladu. To by nebylo zrovna nejlepší, ale nahlásit smrt zaměstnance, přičemž by se dodatečně zjistilo, že není zas tak mrtvý, byť by na tom byl špatně, to by byla chyba úplně jiného rozměru. K čertu s Bennym a jeho idiotským ujištěním. Co z něj dělá experta na smrt? Gabe se poškrábal na temeni, kde se mu přednedávnem objevila začínající pleš. A k čertu i s tím Jurim. Gabe se opřel o chladicí box, šklebil se a polykal, jako kdyby obavy byly něco, co je třeba udržet hluboko v břiše, schované kdesi v zažívacím traktu.

Když zástupce ředitele vyšel ze dveří, Gabe rychle zkontroloval, jak se tváří. Pan James chvějícími se prsty vymačkával číslo na svém mobilním telefonu a v obličeji byl bledý jako stěna. Jako by i on měl vykrvácet na betonovou podlahu. Díkybohu, blesklo Gabeovi hlavou a začal se dávat dohromady. Mrzelo ho, že nebohého Juriho proklel, ale necítil nic jiného než úlevu.

Ambulance a dva policisté, místní pochůzkáři, dorazili současně. Záchranáři prohlásili zřízence za mrtvého, ale po nějakou dobu všechno ostatní působilo zmatečně. Pochůzkáři se spojili vysílačkou se seržantem, který pro změnu zavolal na oddělení vražd. Když Maddox dorazil ze své schůzky, bylo už v jeho kuchyni půl tuctu policistů.

„Co se tady sakra děje?“ zeptal se pan Maddox, jako by za to činil osobně odpovědným Gabea.

„Zamkněte zadní vchod,“ řekl seržant. „Dveře na požární schodiště taky. Právě jsme zjistili, že se někdo snaží odsud utéct.“

Jeden z chlápků v civilu – Gabriel záhy přestal rozpoznávat, který je který – poklepal na pracovní desku

lžíci. „Nikdo odsud nesmí odejít. Budeme s vámi mluvit s jedním po druhém. A nezajímají mě vaše papíry. Kvůli tomu tady nejsem.“

Pan James se pokusil zatvářít co nejvíce autoritativně a narovnal se v celé své výši. „Každý z našich zaměstnanců má číslo sociálního pojištění. Osobně se za to zaručuji.“

Policista jej ignoroval. „To, jak jste se tu ocitli, není moje věc. My jsme sem přišli odvést nějakou práci. Pokud si někdo z vás dělá starosti kvůli svým papírům, může toho s klidem hned nechat. Protože *nás* nezajímáte *vy*. Jasný? Potřebujeme se jenom dozvědět, co kdo z vás ví. Je to všem jasný?“

„O co tady sakra krucinál jde?“ zeptal se Maddox.

Kuchyň náhle ztichla a k panu Maddoxovi se otočila řada zaujatých tváří. Jeden z policistů vyšel ze suiterénu a požádal Maddoxe a Gabriela, aby s ním zašli do Gabeovy kanceláře. „Parksí,“ řekl potom, „velící důstojník tohoto případu jsem já.“

„Případu?“ vyhrkl Maddox. „Jakého případu?“

Parks se slabě usmál. „Důstojníkovi ve službě – to je tady seržant – se to nějak nezdálo. A jakmile někdo něco označí za podezřelé, je z toho místo zločinu a na to máme zaběhnutý systém.“

„Tak upadl, nebo mu někdo pomohl?“ zeptal se Maddox rozrušeně. „Je to pro mě důležité.“

„Popravdě řečeno,“ odpověděl Parks, „asi máte pravdu. Vypadá to, že spadnul. Řeknu vám ale, co vyvolalo ten zmatek. Na zemi je cákanec krve a taky je flek na zdi.“

„Což znamená?“ ozval se Gabe.

Parks zívnu. „Kromě kaluže krve u hlavy jsou skvrny všude okolo – jako když někoho například zezadu praštíte do hlavy.“

„Nechcete snad říct, že...“ začal Maddox.

„Nechci. ‚Véemčák‘ už odebral vzorky. Velitel místa činu. Tyhle naše zkratky, to je něco.“

„A co ty skvrny?“ zeptal se Gabe.

„On se rád napil, ne? Ležely tam nějaký prázdný flašky. Zřejmě uklouzl, rozbil si hlavu, vstal, trochu se tam motal a nakonec přepadl dolů. Nemám sloužícímu důstojníkovi za zlé, že to ohlásil. Ale čekám, až se tam dostane odborník z ‚ákáeska‘ – někdo už by měl být na cestě...“ Podíval se na hodinky. „Analýza krevních stop. Až se tam někdo z ákáeska dostane, vsadím sto ku jedné, že to potvrdí.“

„Takže je to všechno jen formalita,“ ozval se Maddox.

„Nenašli jsme ani známku po loupeži nebo něčem podobném. Jeho věci se zdají být všechny na svém místě. Ale budeme samozřejmě důkladní. Víte, jakmile se jednou celá věc rozjede, musí se to dotáhnout do konce.“

„Budeme moct zítra zase otevřít?“ zeptal se Maddox.

Detektiv strčil ruce do kapes od kalhot. Gabriela napadlo, že vypadá v těch svých hnědých kalhotech a béžové sportovní bundě nějak nepřesvědčivě. „Nevidím důvod, proč ne,“ odpověděl Parks. „Tělo by mělo být odvezeno každou chvíli. Velitel místa činu jej zabalí a pošle do márnice. Ten prostor ale zatím musí zůstat nepřístupný.“

„Márnici to končí?“ chtěl vědět ředitel hotelu.

„Koroner nahlásí svá úvodní zjištění – zranění odpovídající pádu a podobně –, zahájí soudní šetření a odročí je, dokud neobdrží závěrečnou policejní zprávu.“

„A vy dostanete koronerovu zprávu zpátky kdy?“

„Pokud ákáesko nepřijde s žádným překvapením, nijak to nespěchá. Když k tomu je nějaký důvod, dostáváme to do osmačtyřiceti hodin, jinak to trvá tak pět

šest dní. Hele, vypadá to, že můj specialista na krev je tady. Předpokládám, že jste volali na odbor životního prostředí?“

„Jistě,“ odpověděl pan Maddox rázně. „Na obecní úřad jsme volali. Taký na zdravotní odbor a na bezpečnost. Nevolali jsme akorát námořnictvo, jinak všechny ostatní.“

Gabe zkontroloval, kolik je hodin. Skoro půl jednáté. Seděl už ve své kanceláři přes půl hodiny, aniž by cokoli udělal. Pokoušel se vzpomenout si, kdy s tím Ukrajincem mluvil naposledy. Bavili se o tuku usazeném u ústí odsavačů par, ale to bylo před měsícem. „Jasně, šéfe,“ řekl Juri, „dohlídnu na to.“ Nebo tak něco. Vlastně nebylo moc důvodů, proč by šéfkuchař mluvil s nočním zřízencem, pokud nedělal nějaké problémy. A do věcejška s Jurim nebyly absolutně žádné potíže.

Oona zaklepala a vtrhla do místnosti, obojí zároveň jediným prudkým pohybem. Nacpala svou zadnici do oranžové plastové židle. „Snažila sem se zvednout jim trochu náladu modlitbičkou.“ Měla trvale přiškrcený hlas, jako by se neustále snažila přemoci smích nebo pláč. Opřela se lokty o stůl a bradu položila na spojené ruce.

Tohle není čajový dýchánek a mě nebaví hledět na tvou zadnici, pomyslel si Gabe. Na Ooně ho vždycky něco štvalo. Nešlo o to, že chodila do práce pozdě, o to, jak málo se snažila, ani o to, že její představu o vybraném pokrmu tvořila sekaná s knedlíky *se snítkou petržele navrchu*. Nešlo dokonce ani o to, že dokázala zpackat i rybí prsty. Už pracoval s línějšími kuchaři, s pitomějšími kuchaři, s takovými, kteří byli schopní servírovat misku zvratků, pokud byli přesvědčení, že jim to projde. Na Ooně ho štvalo jedině: její domáckost. Když vtrhla k němu do kanceláře a posadila se, bylo to, jako

by se vrátila domů z nákupu a těšila se na šálek čaje a pokec. To, jak mluvila, to, jak chodila, to, jak si tiskla prsa, když přemýšlela, to všechno bylo ve své podstatě, nezdolně a neodvratně domácké. Ženy, které pracovaly v kuchyni, a že jich pár bylo, pracovaly podle Gabeovy zkušenosti nejtvrději, nadávaly nejhlasitěji a vyprávěly nejsprostší vtipy. Nešlo o to, vyrovnat se chlapům – dokázaly taky flirtovat –, šlo o to ukázat, že vědí, o co jde. Profesionální kuchyň není to samé co kuchyň doma. Jsou to dva různé světy. Jenomže se zdálo, že si Oona – která díky tomu, že vydržela dvacet let všemu navzdory na jednom místě, povýšila na zástupkyni šéfkuchaře – tento rozdíl neuvědomuje.

Gabe se natáhl do zásuvky stolu pro rozpis služeb. Jeho pohled přitom padnul na praskající laminátovou desku a zářezy, které do dřevěného okraje stolu údajně vyryl jeho předchůdce. Zaznamenával si dny, které strávil v práci střízlivý (bylo jich devět). Když Gabe zvedl hlavu k Ooně, posadil se řádně a zpříma, jako by ji tím mohl odradit od toho, aby se mu roztékala po celém stole.

„Lidé tady vyznávají spoustu různých náboženství, Oono. Měla by ses snažit nikoho se nedotknout.“

„Ále,“ prohlásila Oona a blýskla zlatým zubem. „Našemu dobrému Pánu nezáleží na slovech. Stačí mu, že slyší modlitbu.“

„Neměl jsem na mysli jeho,“ konstatoval Gabe a bůh-ví pokolikáté zapřemýšlel, jestli by to, že se jí zbaví, provázelo víc potíží, než by stálo za to.

„Jo, zlato,“ řekla Oona, „právě v tom je ten problém.“

Bože, dej mi sílu, pomyslel si Gabe. „Hele,“ řekl rychle, „dnes je komplikovanej den. Mohla bys zavolat do agentury a sehnat nějakou náhradu za Juriho? A za Bennyho taky. Je doma, snaží se dostat... z toho šoku.“